DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

14. juli 2005 *

I sag C-203/04,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Landgericht Frankfurt am Main (Tyskland) ved afgørelse af 28. april 2004, indgået til Domstolen den 7. maj 2004, i sagen

Gebrüder Stolle GmbH & Co. KG

mod

Heidegold Geflügelspezialitäten GmbH,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne A. Borg Barthet (refererende dommer), A. La Pergola, U. Lõhmus og A. Ó Caoimh,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: M. Poiares Maduro
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 6. april 2005,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Gebrüder Stolle GmbH & Co. KG ved Rechtsanwalt P. Deutschbein

— Heidegold Geflügelspezialitäten GmbH ved Rechtsanwälte U. Brückmann, H.-G. Kamann og T. Beyerlein

— den tyske regering ved C.-D. Quassowski og A. Tiemann, som befuldmægtigede

— den græske regering ved G. Kanellopoulos og V. Kontolaimos samt ved I. Pouli, som befuldmægtigede

— den franske regering ved G. de Bergues og A. Colomb, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved G. Braun, som befuldmægtiget,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 10, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1538/91 af 5. juni 1991 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 1906/90 om handelsnormer for fjerkrækød (EFT L 143, s. 11).

2 Anmodningen er blevet forelagt i forbindelse med en sag, der føres af virksomheden Gebrüder Stolle GmbH & Co. KG (herefter »Gebrüder Stolle«) mod selskabet Heidegold Geflügelspezialität GmbH (herefter »Heidegold«), vedrørende sidstnævntes anvendelse af mærkning med henblik på markedsføring af virksomhedens produkter, hvori følgende er påskrevet: »Heidegold Deutsches Qualitäts-Geflügel aus kontrollierter Aufzucht« (Heidegold, tysk kvalitetsfjerkræ, kontrolleret opdræt, herefter »den omtvistede påskrift«).

Retsforskrifter

3 Artikel 10 i forordning nr. 1538/91, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1321/2002 af 22. juli 2002 (EFT L 194, s. 17), bestemmer:

»1. Kun de følgende og de i bilag III anførte angivelser af produktionssystem [»Haltungsformen«] bortset fra økologisk produktion må fremgå af mærkningen, jf. artikel 1, stk. 3, litra a), i direktiv 2000/13/EF, når de tilsvarende udtryk på de øvrige fællesskabssprog i bilag IV anførte betingelser er opfyldt:

a) »Fodret med [...]% [...]«

b) »Ekstensivt staldopdræt« (skrabe [...])

c) »Fritgående«

d) »Frilands«

e) »Frilands [...] opdrættet i fuld frihed«.

Disse udtryk kan suppleres med angivelser for de forskellige produktionssystemers særlige karakteristika [»jeweilige Haltungsform«].

Hvis kød fra ænder og gæs, der holdes til fremstilling af »foie gras«, mærkes som kød fra fritgående ænder og gæs eller frilandsænder og -gæs [litra c), d) og e)], skal udtrykket »til fremstilling af »foie gras«« også anføres i mærkningen.

2. Angivelse af slagtealder eller opfedningsperiodens længde er kun tilladt, hvis et af de i stk. 1 anførte udtryk benyttes, og kun når kyllingerne har mindst den i bilag IV, punkt b), c) eller d), anførte alder. Denne bestemmelse gælder dog ikke for »poussins«.

[...]«

4 Syvende betragtning til forordningen har følgende ordlyd:

»Blandt de angivelser, der eventuelt kan benyttes i mærkningen, er oplysninger om kølemetoder og særlige produktionssystemer [»Haltungsform«]; i sidstnævnte tilfælde bør der af hensyn til forbrugerbeskyttelsen gælde nøje definerede kriterier vedrørende både driftsforhold [»Aufzucht«] og mængdegrænser såsom slagtealder, opfedningsperiodens længde og indholdet af bestemte foderstoffer.«

5 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (EFT L 109, s. 29), har ophævet Rådets direktiv 79/112/EØF af 18. december 1978 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler bestemt til den endelige forbruger samt om reklame for sådanne (EFT 1979 L 33, s. 1). I artikel 1, stk. 3, litra a), defineres begrebet »mærkning«.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

6 Heidegold driver et slagteri, der er specialiseret i den endelige fremstilling af fjerkræprodukter. Til markedsføringen af produkterne anvender virksomheden et mærke med den omtvistede påskrift.

7 Gebrüder Stolle, der er konkurrent til Heidegold, hævder, at det af Heidegold anvendte mærke strider mod artikel 10 i forordning nr. 1538/91, og giver selskabet en ulovligt opnået konkurrencemæssig fordel. Gebrüder Stolle har derfor indstævnet Heidegold ved Landgericht Frankfurt am Main med henblik på at få nedlagt forbud mod anvendelsen af den omtvistede påskrift med hjemmel i artikel 1 i Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (lov om forbud mod illoyal konkurrence). Heidegold har på sin side gjort gældende, at virksomheden ikke har tilsidesat forordning nr. 1538/91, da betydningen af begrebet »Aufzucht« ikke er den samme som betydningen af begrebet »Haltung«. Ifølge Heidegold kan den omtvistede påskrift som følge heraf ikke anses for en angivelse af produktionssystemet (»Haltungsform«).

8 Landgericht Frankfurt am Main har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 10, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1538/91 af 5. juni 1991 (handelsnormer for fjerkrækød) fortolkes således, at angivelsen »kontrolleret bedrift« i forbindelse med en mærkning som omhandlet i artikel 1, stk. 3, litra a), i direktiv 79/112/EØF skal anses for at være en angivelse af produktionssystem i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 10, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1538/91?«

Om det præjudicielle spørgsmål

9 Det skal for det første præciseres, at selv om den forelæggende rets spørgsmål vedrører artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1538/91 i den version, hvori der henvises til direktiv 79/112, der navnlig vedrører mærkning, må der tages hensyn til ophævelsen af dette direktiv og til, at det er blevet erstattet af direktiv 2000/13. Der vil derfor blive henvist til artikel 10 i forordning nr. 1538/91, som ændret ved forordning nr. 1321/2002 (herefter »forordning nr. 1538/91«), med henvisning til direktiv 2000/13.

10 Som Heidegold har anført, sondres der undertiden i fællesskabsretten mellem begreberne »Haltung« og »Aufzucht«. Således indeholder definitionen af »bedrift« i artikel 2, nr. 8 i Rådets direktiv 90/539/EØF af 15. oktober 1990 om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandelen inden for Fællesskabet med fjerkræ og rugeæg samt for indførsel heraf fra tredjelande (EFT L 303, s. 6), som ændret ved Rådets direktiv 93/120/EF af 22. december 1993 (EFT L 340, s. 35, herefter »direktiv 90/539«), en sondring mellem de to begreber, således at en bedrift ifølge denne bestemmelse anses for »et anlæg [...] der anvendes til opdræt [»Aufzucht«] eller

hold [»Haltung«] af avls- eller brugsfjerkræ«. Domstolen har ligeledes sondret mellem begreberne i præmis 2 i dom af 5. maj 1998 i sagen National Farmers' Union m.fl. (sag C-157/96, Sml. I, s. 2211), idet den beskrev virksomhederne, der var repræsenteret ved den sagsøgende brancheorganisation, som »virksomheder, som er beskæftiget med opdræt [»Aufzucht«] med henblik på salg, opfodring, opstaldning [»Haltung«], transport og eksport af kvæg [...]«.

11 Det fremgår af ovenstående eksempler og af ordlyden af artikel 2, nr. 9, litra c) i direktiv 90/539, at begrebet »Aufzucht« nærmere er knyttet til dyrenes vækstperiode, hvorimod begrebet »Haltung«, der har en mere generel betydning, henviser til hele proceduren for opdræt af dyrene.

12 Affattelsen af syvende betragtning til forordning nr. 1538/91 angiver i øvrigt, at påskriften om produktionssystem (»Haltungsformen«) er underlagt præcise kriterier om driftsforholdene (»Aufzucht«).

13 Desuden omfatter ordlyden af forordningens artikel 10 ikke alene de udtryk, der henviser til de forhold, hvorunder dyrene holdes (»staldopdræt«, »fritgående« osv.), og som svarer til driftsforholdene i betydningen »Haltungsformen«, men tillige begreber, der vedrører dyrenes opvækst (»fodret med [...]% [...]« og fastsættelse af en minimumsslagtealder), og som nærmere, ifølge den sproglige sondring i denne doms præmis 11, er knyttet til begrebet »Aufzucht«.

14 Det samme gælder for de betingelser, der er fastsat i bilag IV til forordning nr. 1538/91, hvortil der henvises i denne forordnings artikel 10, stk. 1, første afsnit, og hvorved der navnlig henses til dyrenes slagtealder ved sondringen mellem de forskellige produktionssystemer.

15 Heraf følger, at begreberne »Aufzucht« og »Haltung« i sammenhæng med forordning nr. 1538/91 hovedsagelig har samme betydning, men at sidstnævnte begreb har en bredere betydning end begrebet »Aufzucht«, og at produktionssystemerne (»Haltungsformen«) tillige omfatter driftsforholdene (»Aufzucht«).

16 Denne konklusion underbygges af en gennemgang af forordningens andre sprogversioner, hvoraf fremgår, at det samme begreb er anvendt ved affattelsen af syvende betragtning. Således viser undersøgelsen af de forskellige versioner, hvorpå bestemmelsen er vedtaget, at det samme begreb er anvendt på fransk (»mode d'élevage/conditions d'élevage«), på spansk (»sistemas particulares de cría/condiciones de cría«) og på nederlandsk (»bijzondere houderijsystemen/houderijsystemen«).

17 På baggrund af det ovenfor anførte skal spørgsmålet besvares med, at artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1538/91 skal fortolkes således, at påskriften »kontrolleret opdræt« (»kontrollierte Aufzucht«) udgør en angivelse af et produktionssystem (»Haltungsform«), hvorfor bestemmelsen ikke giver en virksomhed mulighed for at anvende denne påskrift i mærkningen af et produkt, der er omfattet af forordningens anvendelsesområde.

Sagens omkostninger

18 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 10, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1538/91 af 5. juni 1991 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 1906/90 om handelsnormer for fjerkrækød, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1321/2002 af 22. juli 2002, skal fortolkes således, at påskriften »kontrolleret opdræt« (»kontrollierte Aufzucht«) udgør en angivelse af produktionssystemet (»Haltungsform«), hvorfor bestemmelsen ikke giver en virksomhed mulighed for at anvende denne påskrift i mærkningen af et produkt, der er omfattet af forordningens anvendelsesområde.

Underskrifter